

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EBYSZEN:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Az új főispán.

Amit már régebben sejtettünk és amit már hetekkel ezelőtt bizonyosra vettünk, bekövetkezett, amennyiben a magyar király Ő Felsége *Domahidy Elemért* Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjává kinevezte.

A kinevezés általános örömet és megnyugvást keltett városunkban, midőn a kormány választása oly férfiúra esett, akit Debreczen joggal mondhat övének. Domahidy Elemér annak idején való távozása fájón érintette a város közönségét, igen természetes tehát, ha a főispáni állásába visszatérőt a város szívesen fogadja.

Domahidy Elemér lemondása után is itt maradt köztünk és élénk részt vett közügyeinkben. Messzekiható tevékenysége, közgazdasági szereplése, hová a bizalom és szeretet vezette, mindenkor becses munkásság volt. Emellett az új főispán mint bizottsági tag, sok tudással és a város iránt mindenkor megnyilatkozó jóakarattal szólalt fel a törvényhatósági bizottsági közgyűléseken, megőrizve azt a nyugodt és tárgyilagos hangot, mely főispánsága órájának is állandó kísérője volt.

Férfikorának legszebb éveit a közigazgatásnál töltötte el. Szerette a munkát és azon állásokat, hova a közbizalom, később pedig a kormány helyezte, nem disznak tekintette, hanem kötelességnek. Első volt a munkában, igazságos a munkás kezek ügyes-bajos dolgainak elbírálásában és szerencsés volt környezetének megválogatásában, szeretetreméltó a hivatalos és magán érintkezésekben.

Politikai meggyőződése pedig a legviharosabb napokban is állandó maradt. És ha vannak is, akik nincsenek egy nézetten politikai elveivel, el nem vitathatják tőle a komoly és férfias elvűséget, mely alkut nem ismert abban az időben sem, midőn igen számosan jobbaink közül hűtelenek lettek a zászlóhoz. Nem vágyott a hatalom, az állás fénye után épp úgy, mint ahogy most is csak azért fogadta el a főispánságot, mert a kormány bizalma elől ki nem térhetett.

És mivel nem mint idegen jön közénk, hanem mint olyan, ki törekvéseinket, vágyainkat, munkaképességünket a multból ismeri és mivel számtalan becses jelét adta városunk ügyei iránt érzett érdeklődésének, a legnagyobb bizalommal nézünk főispáni működése felé. Nekünk, városunk fejlődésének, polgárai jólétének szükségünk van a békés együtt munkálásra, amelynek semmi akadály sem lesz, mert Domahidy Elemér a

multban is a megértés jegyében dolgozott és minden hivatalos és magán cselekedetének rugóját a város jól felfogott érdeke képezte.

Üdvözljük tehát, mint redivivust a főispáni székből azon óhajjal, hogy működése legyen áldásos és mindvégig érezze azt a tiszteletet és szeretetet, melyet mint magánember és a város polgára eddig is érzett.

Oláh Károly temetése.

Kedden délután temettük el a váratlanul elhunyt tisztársunkat Oláh Károlyt. Sokan, nagyon sokan gyűltek össze a gyászháznál és még többen kísérték a Kossuth-utcai temetőbe. Az egész város részvéte nyilatkozott meg a ravatalnál, melyet a koszorúk sokasága borított. Már jóval a temetés előtt benépesült a gyászház udvara. Ott láttuk Domahidy Elemér főispánt, Kovács József polgármestert a városi tanács és tisztikarral, Hajdu vármegyét és mindazon kulturális és emberbaráti intézmények képviselőit, akikkel a megboldogult együtt működött.

A koporsó előtt Jánosi Zoltán lelkész mondott imát, melynek minden betűje bevésve maradt az ott egybegyűltek szívében. A gyönyörű imát az őszinte érzés melegsége még szebbé tette és nem maradt szem szárazon, mikor Jánosi Zoltán tudását és szónoki tehetségének legjavát, mélyen érző szívének melegségét megemlékezésébe öntötte. Aztán megindult a gyászmenet a temető felé, hol a családi sirboltnál letették a koszorúkkal borított koporsót. Majd előlépett lapunk felelős szerkesztője Koncz Ákos tb. tanácsnok és a következő beszédben bucsuzott el a városi Tanács és tisztikar nevében a megboldogulttól.

Városunk tanácsának és tisztikarának ismét eltört egy értékes láncszeme... Kidőlt egy öntudatosan dolgozó, fáradozó és soha nem lankadó munkaereje... Összeomlott, kidőlt hirtelen, váratlanul, férfikora delén munkaasztala mellől, sikerekben gazdag utjának közepén mindnyájunk őszinte bánatára tisztársunk, jó barátunk: Oláh Károly.

Lobogó lánggal égő életfáklya aludt ki az *Oláh Károly* ravatalánál. Tiszta, fényes lánggal égő, melyet a *kötelességtudás* és a *vasakarát*, a *kultúra szeretete* és *emberbaráti intézmények* iránt veleszületett *érzék* gyújtottak meg az ő munkás

kezében. *Birta* lelkében mindazon eszközöket, melyek az *eszmék* diadalát biztosítják és mivel megfontolva indult a cselekvés útjára, a félsikerben sem nyugodott meg, hanem az akadályok tűzésében is bátran haladt előre... Önálló volt eszméiben, következetes céljai elérésében, maga vágott új utakat, melyek a nemes szándék gránit köveivel voltak kikövezve és éppen azért eszméi nem törpültek el, hanem felépültek a *közművelődés* és *emberszeretet* diszes, embermentő hajlékaivá...

Ahová életsorsa, tudása, képessége és a közbizalom állították, ott mindenütt *egész ember* volt. Elmulása éppen azért nagy veszteség városunk ügyeire, melyet tiszta kézzel városa iránt érzett fanatikus szeretettel végzett hivataloskodása első percétől kezdve... Soha nem lankadó munkarejét sok intézményünk fejlődése hirdeti, melyek meg fogják emlékeztetni őrizni akkor is, midőn a nyugvóhelyet jelző kő felett az idő tomboló hatalma győzedelmeskedik.

De ami legszebb és legemberibb emléke lesz: az a mi *szeretetünk és kegyeletünk*. Jó ember volt, akit mindnyájan szerettünk és becsültünk... Szerettük a társadalmi élet érintkezéseiben, becsültük benne a jó barátot, az örömeinkben és szomorúságunkban velünk érző tisztársat... Szerettük őt, mert becsülni tanultuk munkarejét, önálló gondolkozását és szeretetreméltó egyenességét, becsültük, mert embertársaiban, barátaiban sohasem a fogyatkozásokat emelte ki, hanem az egyenességet, jóakaratot becsülte meg...

Aki így élt és annyi nemes eszme diadalán fáradozott, méltán megérdemli könnyeinket és az emlékezés sirjára borított virágait... Halhatatlan lelke törjön az ég felé, porhüvelyé pedig találjon békére az édes anyaföldben a feltámadás nap-sugaras reggeléig.

A tépelődő Heine wondja, hogy aludni jó, meghalni jobb, bizonytalanság az életre születni nem érdemes... Feledni a sir ölében színes örömeiket és kínos csalódásokat, lerázni a lelket sokszor fogvatartó test bilincseit, repülni fel a végtelenségbe, hol tiszta az ég, örökké kelő a nap és időtlen-idő-kig nincs változás, jobb az életnél... Éppen azért az Isten határt szabott a földi küzdelmeknek, a porból lett testet porrá teszi, de az Ő Istenségéből származó szikrát, a halhatatlan lelket magához veszi az elmulás pillanatában...

Ez a gondolat, ez a hit, mely az isteni irgalom és mindenhatóság sziklakövein épül fel a mi lelkünkben, mérsékli a fájdalmat és borongó érzést, mely akkor száll szívünkre, midőn azok ravatalánál állunk, akikkel egy pályán fáradoztunk és akiknek dobogó szíve egybeforrott a becsülés és szeretet érzésében lelkünkkel. És most menj jó barátunk. Szeretett tiszt-társunk pihenőre. A feltámadás reményében teszünk be sirod éjjelibe... És mivel az örök törvény szerint mi is örökké a sir felé haladunk, és előbb-utóbb követni fogunk, másrészt azonban könnyeink fátyolán keresztül is hisszük, hogy a sir a halhatatlanság bölcsője — találkozzunk veled egykoron...

Addig pedig Isten veled! Isten veled!

Koncz Ákos beszéde után Gyöngyi Izsó, majd Gácsér József és Löfkovits Artur bucsuzott el a megboldogulttól a városi színház, illetve a siketnéma intézet és városi muzeum nevében. Valamennyi beszéden a részvét melegsége ömlött el és valamennyi igaz érdemeket sorolt fel. Aztán hogy a dalos egyesület elzengte bucsudalát, a nehéz érekegység lebecsülték a kripta mélyébe.

Oláh Károly halála alkalmából a városhoz igen sok helyről érkezett részvétlevel. Kondoleált a vallás és közoktatásügyi minisztérium is, amelyben a siketnéma intézet elnökségéhez a miniszter nevében Náray Szabó Sándor miniszteri tanácsos a következő levelet intézte:

„Őszinte megilletődéssel értesültem arról a pótolhatatlan veszteségről, mely Debreczen városát általában a közügyet, különösen pedig a siketnémák oktatásügyét Oláh Károly tanácsnoknak, a siketnémákat gyámolító egyesület igazgatótanács tagjának váratlan elhunytával érte. Oláh Károly a város kulturéletében és mindenütt kiváló munkásságot fejtett ki és rövid idő alatt oly számottevő eredményeket mutatott fel, melyek emlékét biztosítani hivatottak. Az elhagyottak és fogyatékosok érdekében kifejtett önzetlen munkássága révén igen sokan fogják áldani nevét és emlékét. Amidőn a gyász eset alkalmából a vallás és közoktatásügyi minisztérium őszinte részvétét fejezem ki, egyúttal részvétünknek az elhunyt hozzátartozóival való tolmácsolását is kérem.“

A patronázs egyesület.

Egymásután szaporodnak emberbaráti intézményeink. Az ész és szív emberei igyekeznek minden uton és mindenféle eszközökkel megmenteni a megmenthetőt. Serény kezekkel építgetik fel az emberbaráti mentőházakat és igyekeznek a szeretet jegyében dolgozni, hogy az erkölcsi világot és lelkeket megmentse a büntől, vagy hogy ha már ez megesett, akkor legalább a visszaeséstől visszatartsák a szerencsétleneket.

A közszellem igen sok esetben megrontja már a gyermekeket. A nevelés hiánya, a szülők gondatlansága, a rossz társaság és a veleszületett vagy örökölt gonosz hajlamok, az elme műveletlensége, a szív eldurvulása igen sok lelket már kora fiatalágában a bűnök lejtőjére juttatnak. És mivel ezen szerencsétlenek abban a körben, amelyben élnek, a megjavulásra nem számíthatnak, a nagy társadalom minden sebet begyógyítani kész keze siet védelmükre és igyekszik az emberiség szerencsétleneinek hervadó virágait vissza adni az életnek és végleges hervadásukat megakadályozni. És ezzel egy jövő nemzedék életét védik, miért is szent célú törekvéseiben támogatnunk kell azokat, akik az embermentés nehéz munkájában fáradoznak.

Ily emberszerető és embermentő munkára alakult nálunk Magyarországon a patronázs-egyesület. Az elhagyott, erkölcsi romlás veszélyének, kitett, támaszra szoruló gyermekek és fiatalok oltalomba vételét tüstelt ki célul ez az egyesület és már is áldásosan folytatja működését. A mozgalomból, az emberszerető tevékenységből részt kér városuk minden áldozatra kész közönsége és egy

lelkes csoport felhívására falaink között megalakította a patronázs-egyesületet közönségünk érdeklődő részvételével. Örömmel jegyezzük fel mint kulturtörténeti adatot, hogy az alakuló közgyűlésen ott láttuk Debreczen sz. kir. város társadalmának minden osztályát és mindazon lelkeket, akik midőn az emberi szenvedés enyhítésére és az emberbaráti intézmények építésére van szükség, kész szívvvel hozzák össze ama homokszemeket, melyekből egy-egy kulturális- és emberbaráti intézményünk felépül. A patronázs-egyesület közgyűlését megelőző értekezletén igen életrevaló eszmét vetett fel Aczél Géza városi főmérnek, azt az óhajást fejezvé ki, vajha a városunkban működő összesjótékonysági egyesületek beolvadnának vagyonaikkal, tevékenységi körükkel a patronázs-egyesületbe. Egy anyagi és alkotási erőben gazdag egységgel valóban nagy eredményeket lehetne elérni az embermentés munkájában. Az eszmét éppen azért felszínen tartjuk és nem kételkedünk abban, hogy nemsokára eljön az az idő, midőn emberbaráti intézményeink összes áldásos eredményei egy buzgó, bő vizű forrásból fognak felfakadni.

De ha ez nem következne is be, örülnünk kell, hogy a mi városunk minden nemes eszmét szívébe fogadó közönsége megalakította a patronázs-egyesületet. A minden oldalról fenyegetett társadalom békéje, a fiatal bűnösöknek jó utra való térítése és visszaadása az erkölcsi életnek mindig becses munkamező, melyen fáradozni nemcsak kötelesség, de hálás munka is. Éppen azért melegen üdvözljük a patronázs-egyesület megalakulását és mindazok keze munkájára Isten áldását kérjük, akik a jövőbe nézve, társadalmunk erkölcsi alapjának megerősítésén fáradoznak.

Koncz Ákos.

Szabályrendelet

a Debreczen városi közbizottság használatára, valamint a husvizsgálatra vonatkozólag.

1. §.

Debreczen város területén közbizottsági kényszer alá tartozó állatok, ugymint: a köz- vagy magánfogyasztásra szánt szarvasmarha (bivaly, bika, ökör, tehén, tinó, üsző, borjú) és ló, (szamár, öszvér), továbbá a közfogyasztásra szánt juh (bárány), kecske (gödölye) és sertés (malac.) levágása (leszurása) a közbizottságon április hó 1-től szeptember 30-ig 6 órától délután 5 óráig, október 1-től március 30-ig pedig 7 órától 3 óráig történhetik, olyképen, hogy ezen időn belül a vágatással és feldolgozással járó összes teendők befejeztessenek. Vasárnap az ünnepnapiokon a levágás (leszurás), csakis délelőtt 6 órától déli 12 óráig eszközölhető.

Szent István napján, továbbá Karácsony, Husvét és Pünkösöd első napján a vágás (szurás) szünetel.

2. §.

Kényszervágás (szurás) a közbizottságnak e célra kijelölt helyén bármikor eszközölhető, szükség esetén odahaza is, mely utóbbi esetben a feldolgozás és szabályszerű vizsgálat megejtése végett a vágóhídi díjak

megfizetése mellett a állattal zártkocsin a közbizottsághoz szállítandó és közfogyasztásra a hus és belsőszervek csak akkor bocsáthatók, ha erre a vágóhídi állatorvos engedélyt adott.

Vágó vagy szuró ipart nem üzök által kényszerből levágott és a vágóhídi állatorvos által megvizsgált állatok egészséges terményei csakis a rendőrkapitányságnak a vágóhídi állatorvos véleménye folytán adott engedélye alapján kerülhetnek forgalomba.

3. §.

A közbizottság tisztántartását és ellenőrzését, továbbá a marhalevelek kezelését az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-c. 14. §-a és ezen törvény végrehajtására a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által 1888. évi október hó 15-ikén 40,000. szám alatt kiadott rendelet 40—51. szakaszai, továbbá az 54,300—1908. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet, valamint a jelen szabályrendelet határozmányai szabályozzák.

4. §.

A város közönsége, mint a közbizottság tulajdonosa törvényadta ellenőrzési jogát egy külön e célra alakított felügyelő-bizottság által gyakorolja.

Ezen felügyelő-bizottság áll a város polgármesteréből, mint elnökből, a törvényhatósági bizottság kebeléből választott négy bizottsági tagból és a városi főmérnök, a városi főorvosból, a városi főszámvevőből, pénz- és adóügyi tanácsnokból, mezőrendőrkapitányból, az előadóként működő igazgatóból és a városi m. kir. állatorvosból.

A négy törvényhatósági bizottsági tag megbízása, ugymint az összes városi szakszabályságok megbízása egyik általános városi képviselőválasztástól a másik általános képviselőválasztásig terjed és a szükséghez képest, amennyiben egyik vagy másik tag megszűnnék a törvényhatósági bizottság tagja lenni, vagy a bizottságból kilépni, azonnal kiegészítetik.

Ezen bizottságnak nemcsak joga, de egyúttal kötelessége is a közbizottság kezelését, vezetését és egész üzemét folyton éber figyelemmel kíséreni, ellenőrizni és különösen arra felügyelni, sőt szükség esetén minden törvényes eszközzel odahatni, hogy a közbizottságnál alkalmazott igazgató és egyéb személyzet szakszerűen, pontosan, híven és az ezen szabályrendeletben és szolgáltatási utasításban, valamint a városi tanács által kibocsátandó üzemi szabályzatban foglalt általános és különös utasításoknak is megfelelőleg teljesítsék kötelességeiket.

Ezen jogának és kötelességének gyakorolhatása végett a bizottság bármely tagjának bármikor joga van nemcsak szóval a tanácsnak ez ügybeni előadójától, a közbizottság igazgatójától, vagy az ott alkalmazottaktól felvilágosításokat kívánni, hanem személyesen a helyszínen az ügyiratoknak, könyveknek, kezelésnek stb. közvetlen betekintése és megvizsgálása által magának teljes és minden irányban kimerítő meggyőződést szerezni.

Az ellenőrzés fogalmából kifolyólag és annak helyes és megfelelő gyakorolhatása végett azonban ezen bizottság egyúttal véleményezési és indítványozási, illetőleg kezdeményező hatáskörrel is bír.

A bizottság ezen hatáskörének megfelelőleg, valamint egyrészt a tanács a felügyelő-bizottságot mindazon

ügyekben és kérdésekben, melyekre nézve ezen szabályrendeletben a bizottság meghallgatása különösen ki van mondva, intézkedés előtt meghallgatni köteles, nemcsak a különösen felsorolt esetekben, hanem általában mindennemű a közbiztonsághoz és érdeklő ügyekben a tanács felhívására véleményt adni.

5. §.

A felügyelő-bizottság lehetőleg minden hónapban egyszer összehívandó. Az ülés napját és óráját az elnök határozza meg és annak egybehívása tekintetében intézkedik.

6. §.

A bizottság szavazás útján szótöbbséggel határoz, szavazatok egyenlősége esetén az elnök szavazata dönt, illetőleg azon vélemény tekintendő a felügyelő-bizottság véleményének, melyhez az elnök is hozzájárult.

A kisebbségben maradt bizottsági tagok azonban követelhetik, hogy ellenkező véleményük a jegyzőkönyvben felvétsék és a bizottság véleményével együtt a tanácshoz felterjesztessék.

7. §.

A vágóhídi személyzet a következő:

a) *Az igazgató*, kinek állatorvosi oklevéllel kell birnia, mint vezetője a közbiztonsághoz a vonatkozó törvényekben, miniszteri rendeletekben, a jelen szabályrendeletben, valamint a városi tanács által alkotandó üzemszabályzatban és szolgálati utasításban körülírt határmányok pontos végrehajtásáért felelős.

A közbiztonsághoz alkalmazásban levő többi összes személyzetnek az igazgató közvetlen hivatali főnöke és utasításainak, illetve intézkedéseinek ugy ezek, mind pedig a közbiztonsághoz igénybe vevő vágatók és egyéb személyek is mindenkor haladéktalanul megfelelni tartoznak. A vágóhídi igazgatót, ki állatorvosi magánygyakorlatot nem folytathat, a felügyelő-bizottság javaslatára a polgármester egyelőre két évig próbaidőre alkalmazza. Ha pedig a polgármester az első év végéig az állást egy évre fel nem mondja, a két év eltelté után véglegesített lesz. Fizetése évenként: 4000 korona, természetbeni lakás, fűtés, világítás és nyugdíjjogosultság.

b) *Az ellenőr*, az igazgató helyettese lévén, ugyancsak állatorvosi képesítéssel kell birnia, magánygyakorlatot nem folytathat, szintén a felügyelő-bizottság javaslatára a polgármester egyelőre két évi próbaidőre alkalmazza.

Ha pedig a polgármester az első év végéig az állást egy évre fel nem mondja, a két év eltelté után véglegesített lesz. Fizetése: 3200 korona évi készpénz fizetés, természetbeni lakás, fűtés, világítás és nyugdíjjogosultság.

c) *Segédállatorvos*, szintén állatorvosi oklevéllel kell birnia, magánygyakorlatot nem folytathat. A felügyelő-bizottság javaslatára a polgármester egyelőre két évi próbaidőre alkalmazza. Ha pedig a polgármester az első év végéig az állást egy évre fel nem mondja, a két év eltelté után véglegesített lesz. Fizetése: 2400 korona évi készpénzfizetés, 600 korona lakbér és nyugdíjjogosultság.

d) *Vágóhídi őrök* évi fizetése 1000 korona.

e) *Gépész*, magánmunkát nem végezhet, mint nyugdíjkorlátozott alkalmazott évi fizetése 2600 korona és lakás, fűtés és világítás.

f) *Fűtő*, legfeljebb 4 lehet, kik közül kettő állandó. Fizetése fejenként évi 1200 korona és lakás, kettő pedig a szokásos napszám mellett alkalmaztatik.

g) *Kapus*, mint nyugdíjkorlátozott alkalmazott, évi fizetése 800 korona, lakás, fűtés, világítás és ruha.

h) *Csarnokszolga*, kettő lehet, nyugdíjkorlátozott alkalmazott, fizetése fejenként 600 korona, lakás, fűtés, világítás és évi 60 korona ruhapénz.

i) *Napszámosok*, a szükségszerint mutatkozó számban.

A d—h alatt felsorolt személyzetet a polgármester fogadja fel és bocsátja el, ugyancsak a szükséghez képest a vágóhídi igazgató javaslatára a polgármester napidíjas állatorvost vehet fel és bocsáthat el.

A vágóhídi személyzet közül az igazgató, ellenőr és a segédállatorvos a rendes tisztviselők sorába tartoznak és fegyelmi tekintetben az 1886. évi XXIII. t.-c. rendelkezései alá esnek.

8. §.

A közbiztonsághoz üzemeltetése folytán felmerülő költségekről, valamint a közbiztonsághoz alkalmazott összes személyzet díjazásáról a város gondoskodik, mely célra a közbiztonsághoz igénybe vevő vágatóktól a levágásra kerülő állatok neme, kora és sulya szerint díjakat szed.

Ezen díjak a következők:

1. Minden levágandó nagy marha után 6 korona.
2. Minden növendék marha után 4 korona, szopós borjuért 2 korona.
3. Minden juh és kecskéért 40 fillér.
4. Minden bárány, malac, gödölyéért 20 fillér.
5. Minden sertésért 30 kilogrammig 60 fillér, 30 kilogrammtól 120 kilogrammig 1 korona 20 fillér, ezen felüli sulyban minden sertésért 2 korona.

Ezen új tarifa életbeléptetésével a bélmosási díjak megszűnnek.

Ezen díjak azon állatok után is fizetendők, melyek akár kényszerből, akár a fönnálló szabályok ellenére a közbiztonsághoz kívül vágattak (szurattak) le.

Ezen díjakban befoglaltatik az állatorvosi vizsgálati díj, a vágócsarnoknak, a bél- és pacalmosó helyiségeknek, a sertéssperzselőknak, a közös hűtőházak, valamint a vágóhídi istállóknak 24 órán át való használata, 24 órán túl a hus csak külön cellákban csoportosan bérelt akasztó szegeken, vagy a külön elzárható magán cellákban tartatható, kivéve a közös hűtőkamra, melynek 2 napig való használata a fenti díjakban befoglaltatik. Egy akasztó szeg évi bére 15 koronában, egy külön cella minden négyzet méterének évi bére 40 koronában állapittatik meg.

A vágatási díjak a fogyasztási adókkal és pótlékokkal együtt a városi fogyasztási adóhivatalnál előzetesen befizetendők.

A vágóhídi istállóban 24 órán túl tartott állatok után minden további megkezdett 24 óráért istállópénz fizetendő. Az istállópénz kitesz 24 óránként:

1. Minden nagy szarvasmarha és növendékmarha után 20 fillér.
2. Minden 20 kilogrammon felüli sertés után 6 fillér.
3. Minden egyéb állat után 4 fillér.

Az istállóban beállított állatok ellátásáról a város tartozik gondoskodni és azt az istállón kívül etetni nem szabad.

A város közönsége jogositva van az istálló pénzt és élelmezési költségeket közadók módjára közigazgatási vég-

rehajtás útján behajtani, a lefizetett díjak visszatérítésének helye nincs.

A közvágóhidra egyszer behajtott állat onnan élő állapotban többé el nem vihető.

Ezen felsorolt vágóhídi díjakért a vágató a borszáritó helyiséget nyáron 15, télen 30 napig díjtalanul használhatja, a bőr sózására használt helyiség, beleszámítva az iparsó elhelyezésére szolgáló raktárt is, árlejtés útján bocsátatik az érdekeltek rendelkezésére. A szárítóban a bőrök nyáron 15, télen csak 30 napig maradhatnak, mely után az eltávolítandó.

9. §.

Emberi élvezetre csak feltételesen alkalmasnak talált hus kezelésére a város a közvágóhidon huspárolót állít fel, melynek használatáért kilogrammonként 2 fill. fizetendő.

Zsir kisütés esetén kilogrammonként 3 fill. fizetendő.

10. §.

A pároláson átment hus csakis a közvágóhíddal kapcsolatban létesített hatósági husszékben kerülhet eladásra. A hatósági husszék használatáért az eladási ár 5%-a fizetendő.

11. §.

Élőállatok lemázsálására a közvágóhidon felállított hidmérleg használatáért minden 100 kilogrammig 16 fillér és minden további 100 krig 6 fillér fizetendő.

12. §.

A vágáshoz megkívánt szerszámot minden vágató maga köteles elhozni és azokra felügyelni, a közvágóhid belső felszereléséről azonban a város tartozik gondoskodni.

Hulladékok, körmök és szarvak a vágatók tulajdona és a vágás befejezése után a vágócsarnokból azonnal elhozandók. Amennyiben ez utóbbi nem történék meg, az ezen hulladékok eltakarítása, illetőleg azoknak a város javára való értékesítése iránt a vágóhídi igazgató intézkedik.

A használt vágóhelyeket és munkahelyiségeket, valamint a felszerelési tárgyakat a vágató a vágás után vízzel leöblíteni és szorgosan megtisztítani tartozik.

A bendők, gyomor és belek tartalmuk kiürítése végett a trágyaházba szállítandók. Az ehez szükséges kézi kocsikat a város állítja elő és bocsátja rendelkezésére a vágatóknak.

13. §.

A vágásnál felfogott vér a vágatók tulajdona és technikai célokra elhasználható.

Ezen vér azonban a vágóhídról még a vágatás napján eltávolítandó, különben a vágóhídi igazgató a város javára azzal szabadon rendelkezik.

14. §.

A vágóhídi igazgató, az ellenőr, a segéd vagy ideiglenes állatorvos, szóval a soros állatorvos köteles minden levágásra szánt állatot élő állapotban és levágás után is pontosan megvizsgálni.

A megejtett szakértői vizsgálat eredménye megfelelő lebélyegzés által, a huson és szerveken felismerhetővé teendő. A közvágóhídról csakis azokat a husokat, vagy szerveket szabad kiszállítani, melyek állatorvosilag lebélyegztettek.

Ha a vágóhídi igazgató vagy a vizsgálatot teljesítő állatorvos az élőállaton oly betegséget vagy gyanút talál, amely miatt a hus fogyasztásra nem bocsátható, a levágást nem engedi meg.

Ha ily betegséget vagy gyanút a már levágott állaton állapít meg, az állat további felhasználását eltiltja.

Mindkét esetben, valamint akkor is, ha a betegség ragályos, de a hus értékesítését esetleg nem zárja ki, jelentés teendő a rendőrkapitányságnak.

Amennyiben a talált betegségek az 1888. évi VII. t.-c. 24 §-ában elősoroltak valamelyike, a további eljárást ezen törvény és végrehajtására kiadott említett rendelet vonatkozó határozmányai szabják meg, egyebekre nézve pedig a jelen szabályrendelet rendelkezései irányadók.

15. §.

Emberi élvezetre alkalmatlannak talált hus és szervek eltakarításáról, illetve ezeknek ipari célokra való felhasználásáról a város gondoskodik.

16. §.

A húst, szalonnát, zsigereket és szerveket csakis tiszta szekereken, talyigán vagy kézi talicskán szabad a vágóhídról elszállítani és minden alkalommal az vizhatlan vitorla vászonnal úgy takarandó be, hogy a hus teljesen fedve legyen, abból kilátszani semminek sem szabad.

17. §.

A husszállító kocsik vagy más járművek úgy készítenők, hogy abból semmiféle tartalom ki ne hullhasson, vagy ki ne folyhasson. Ez okból a járművek oldalai, feneké és két vége deszkából készítenők és belől horganyozott lemezzel bevonandó.

A kocsi külső része könnyű tisztíthatás céljából olajfestékkel befestendő.

18. §.

A hus, szalonna és zsigerek szállításánál használt járműveket más tárgyak szállítására használni vagy a hussal együtt olyan anyagokat, eszközöket és szereket, amelyekkel való érintkezésből közegészségi ártalom származhatik, vagy amelyekről ezek anyaga a husra és az élvezetre szolgáló egyéb tápcikkre átragad, ezeket büzőssé, vagy egyébként undorítóvá teszi, illetve ezt előidézhetheti, egykocson szállítani szigorúan tilos.

Tilos a husra, szalonnára ráülni, a husokat, husféléket, zsigereket élő állatokkal (ide értve a baromfit is) együttesen szállítani, ugyszintén husszállító kocsira kutyát felvenni.

19. §.

Azoknak az egyéneknek, akik husok hordásával foglalkoznak, munkájuk közben tiszta váll- és fejtakarót kell viselniök.

20. §.

Ha a levágandó vagy levágott állat tulajdonosa a vágóhídi igazgató vagy ott alkalmazott más állatorvos véleményében meg nem nyugszik, kérelmére a mezőrendőrkapitány mint elsőfoku állategészségügyi hatóság felülvizsgálatot rendelhet el.

A vágóhídi igazgató vagy ott alkalmazott más állatorvos véleményét egy bizottság vizsgálja felül, mely bizottság áll az illetékes kerületi tiszti orvostól és a tör-

vényhatósági m. kir. állatorvosból, ezek véleménye alapján a kapitány vagy helyettese végérvényesen dönt.

A bizottság költségeit az érdekelt fél fizeti, ha a felülvizsgálat a husvizsgáló véleményét megerősíti, ellenkező esetben a várost terheli a kiadás.

21. §.

A vágás gyorsan történjék, az állatok kinzása vágás közben szigorúan tilos.

A vágócsarnokban dohányozni, padlóra köpni, füttyölni, dalolni, káromkodni, vagy szemérem sértőleg viselkedni szigorúan tilos. Ragályos vagy undortgerjesztő betegségben szenvedő vágatók a vágóhídon nem dolgozhatnak, míg orvosilag nem igazolják gyógyulásukat.

22. §.

Állatokat levágni (leszurni), azt feldolgozni csak mestereknek vagy felszabadult segédeknek szabad.

Hentes és mészáros tanoncok csak mestereik vagy segédek felügyelete és személyes ellenőrzése mellett, azok felelősségére vághatnak, szurhatnak és dolgozhatnak fel állatokat.

23. §.

Vágatás után az állatok feldarabolásánál gond fordítandó arra, hogy a hus a gyomor, bél és húgyhólyag tartalmával be ne szennyezősüljön. Fenti szervek azonnal a kitisztításra szolgáló helyiségbe szállítandók.

Vágatóknak beteg szerveket a vágóhídról elvinni szigorúan tilos. Ez a vágató által az erre kijelölt helyre viendő, mely felett a város szabadon rendelkezik. Ugyancsak a város tulajdonát képezi a bendő és a belek tartalma (trágya) is.

Kutyákat a közvágóhidra vinni nem szabad.

24. §.

A vágóhelyeket, valamint az istállókat is a vágatók között a vágóhídi igazgató vagy helyettese jelöli ki.

25. §.

A közvágóhíddal kapcsolatban épült hűtőcsarnokban levő, a hus eltartására szolgáló rekeszeket az igazgató osztja fel a vágatók között, aki azonban a beosztást saját belátása szerint bármikor megváltoztathatja.

A hűtőházból egyszer kivett és a közvágóhid területéről elszállított hus nem hozható többé vissza a hűtőcsarnokba.

26. §.

A huspárolóba utalandó a hus:

1. gümőkór esetén, ha:

a) a gümőkóros elváltozások csak a has és mellüri szervekre és esetleg az izom közti nyirokmirigyekre szorítkoznak, ezekben, a gümőkóros folyamat lefolyt, maga a hus azonban a tuberkulotikus megbetegedés tüneteit nem mutatja.

A nyirokmirigyek megbetegedése esetén a csontok, az ízületek és a nyirokmirigyek eltávolítandók;

b) az olyan esetekben, amikor a gümőkór helyi jellegű vagy pedig a gümőkóros állatok husának ártalmatlan volta kétséges, nevezetesen, ha a kellő szervekben lágy gennyes góccok vannak jelen, vagy ha az állaton kezdődő soványodás jelei észlelhetők;

c) ha a zsigerekre lokalizált idült gümőkóros folyamat nagy kiterjedésű, de az állat jó táplált;

2. borsókakór esetén, ha a hus a borsókák jelenléte miatt egyébként nem mutat kóros elváltozást.

Hatósági felügyelet alatt három hétig tartó pácolás vagy ugyanannyi ideig hűtőben való tartás után azonban a gyöngén borsókás és különös alakú bélyegzővel megjelölt hus nyers állapotban is elárúsítható a hatósági husszékben.

3. Ragadós tüdőlob esetén, ha a tüdőköros elváltozásai nagy kiterjedésűek, gennyedés vagy üszkösödés azonban nincs jelen.

4. Nagyfoku sárgaság esetén.

5. Az olyan állatoktól származó hus, amely az illető állatok valamely betegségben való szenvedése folytán vagy más okból táp- vagy élvezeti értékben tetemesen megcsökkent.

6. Minden olyan esetben, amidőn a vágóhídi szakközegek véleménye szerint a hus a fogyasztástól minden esetben elvonandónak felsorolt esetek kivételével, a párolás által egészségellenes tulajdonságait elveszt.

A fogyasztástól elvonandó és feltétlenül megsemmisítendő azon állatok husa, melyek a következő betegségekben szenvedtek:

1. Gümőkór és pedig ha kifejezett lesoványodás jelei megállapíthatók, vagy még rövid idővel azelőtt történt vérfertőző jelei észlelhetők (lépduzzanat és nyirokmirigyek heveny duzzanata), valamint ha a tüdőben, a májban, a lépben, vagy vesékben szemcsés (milliáris) gümők találhatók.

2. Lépfene.

3. Gennyvérűség és evvérűség (septikus méhgyulladás, septikus tüdőgyulladás, vérhas, septikus bélgyulladás, ujszülött állatok geny- és evvérűsége), külső sebekhez csatlakozó geny- és evvérűség.

4. Veszétség, vagy veszétség gyanúja.

5. Derme (Tetanus).

6. Keleti marhavész.

7. Serczegő üszök.

8. Roszindulatu vizenyő.

9. Juhok és sertések himlője.

10. Borsókakór, ha a hus a borsókák jelenléte folytán egyébként is elváltozott (a zsír, szalonna, faggyu, ha 100° C mellett kiolvasztatott, közfogyasztásra bocsátható).

11. Sertésvész és sertéspestis, ha az állat lesoványodott, ha lázas állapot mellett súlyos tünetek (véres hasmenés, vérvizelés és véres beivódások) észlelhetők, továbbá, ha a tüdőben és belekben heveny gyulladás jelei, a vesékben és vesék körül a bőrben és a bőr alatti kötőszövetben pedig nagyobb vérömlések és véres beivódások láthatók.

Ha azonban a tüdő, a vesék vagy a belek most említett megbetegedése mellett a bőrön csak kevés és apró vörös folt van, de a szalonna egyébként teljesen normálisnak látszik, a zsír 100° C mellett kiolvasztva, fogyasztásra bocsátható.

12. Sertésorcánban beteg, vagy beteggyanus tertés husa.

13. Általános sugárgomba betegség.

14. A nagyon lesoványodott állatok husa, vagyis ha a hus igen száraz, esetleg vizenyős, igen halvány színű, ha a csontvelő kocsonyához hasonló és ha a kifejlődött szarvasmarhában az összes zsír 10 kilogrammnál kisebb,

továbbá minden oly esetben, ha a lesóványodás belső megbetegedés következtében fejlődött ki.

15. Négy hétnél fiatalabb borjúk és nyolc napnál fiatalabb bárányok, gödölyék és malacok hús. Fiatal állatok hús különben sem bocsátható közfogyasztásra, ha a köldökzsinór még le nem esett, ha az izomzat kocsonyához hasonló sikamlós és vízenyős.

16. Elhullott, megmérgezett, villámtól sujtott és erősen meghajtott állatok hús. Megmérgezett, de később felépült állatok csakis nyolc nap múlva vágathók le, ha a mérgezés növényi anyaggal történt és három hét múlva, ha a mérgező ásványi anyag volt.

17. Az alant felsorolt betegségek fertőzése gyanújában álló állatok is, csak a beteg állattal való érintkezéstől számított bizonyos idő elmulta után vágathók le, mely:

- a lépfenére nézve hat nap;
- a veszettségre nézve szarvasmarhánál négy hónap, juh, kecske és sertéseknél három hónap.

27. §.

A többi betegségekre vonatkozólag a vágóhídi szakértők a következő elvek szerint járnak el:

a) Ragadós száj- és körömfájásban szenvedő állatok a főkapitányság engedélye mellett csak akkor vágathók le fogyasztásra, ha az állatok jó husban vannak és ha gennyedés, vagy üszökösödés a körömök körül, vagy erősebb láz nincs jelen.

A száj megbetegedése esetén az egész fej, a végtagok megbetegedésekor ezek az elülső térdtől, illetőleg a csánk izülettől lefelé elvetendők.

b) Himlő uralgása miatt zárlat alatt álló juhnyájból vagy sertésfalkából a teljesen egészségesnek látszó és a levágás után is ilyenek talált állatok fogyasztásra bocsáthatók.

c) Rühes állat levágása megengedhető, ha a bőrön csak kevés pörk található és az állat jó husban van; lesóványodott, elcsenevészedett állatoknak fogyasztásra való levágása tilos.

d) Métélykórban, szőrféregkórban, kergeségben, helyi jellégű sugárgomba betegségben szenvedő, megfelelően láplált állatok hús fogyasztásra bocsátható, a beteg szervek azonban megsemmisítendők.

Hasonló elbánás alá esnek a viktályogokat tartalmazó szervek is.

e) Külső erőművi behatás folytán megsérült állatok levágása megengedhető, hogy ha azon sorvasztó lázra utaló tünetek nincsenek jelen, a jelenlevő seb egészen tiszta s körülötte a szövet gnyes beszűrődést nem mutat.

f) Hevenyen létrejött felfúvódás vagy dobkór miatt kényszerből levágott állatok hús közfogyasztásra bocsátható, ha a levágás kellő időben történt, vagyis ha a testből a vér teljesen kiürült és ha a testben valamely más betegségre utaló elváltozások nem találhatók.

g) A felsoroltakon kívül bármely más olyan betegség, mely az élő állaton a láz kifejezett tünettel, a belső terinbeles szervekben pedig lázas folyamatra utaló elváltozásokat, zavaros duzzadást vagy gennyedést okozott, továbbá oly betegség, melynek következtében az állat lesóványodott, a husnak a felemlített tünetek vagy kóros elváltozások súlyosságához, illetőleg elterjedéséhez mérten csak feltételesen való forgalomba bocsátását, illetve ennek a forgalomtól való teljes kizárását vonja maga után.

28. §.

Az 54,300—1908. számú földmivélsügyi miniszteri rendelet 113. és 114. §§-aiban foglaltak betartása mellett vidékről hus hozható a debreczeni piacra, vagy hus feldolgozással foglalkozó gyárakba, vagy műhelyekbe.

29. §.

Vidékről behozott hus csak azon esetben engedtelik elárusítani, ha a hus állatorvosi igazolvánnyal el van látva, szabályszerűen le van bélyegezve, ha azt a debreczeni hatóság husvizsgáló állatorvosa megvizsgálta, kifogástalannak találta és a „vidékről behozott hus“ bélyegzéssel ellátta és ha a hus tulajdonosa az összes illetményeket befizette.

30. §.

Vidékről behozott hust kedden és szombaton, a heti vásárok napján a husvizsgáló állatorvos a huspíacon vizsgálja meg, más időben behozott hus a közvágóhídon vizsgáltatik meg.

31. §.

Vidékről behozott hus után olyan összegű állami fogyasztási adó fizetendő, mint amennyit a helybeliek fizetnek, ezenkívül az 54,000—1908. számú miniszteri rendelet 115. §. rendelkezéséhez képest kilogrammonként 3 fillér pótlék, melyből 2 fillért a város, 1 fillért a vizsgáló állatorvosok kapnak.

A vizsgáló állatorvosoknak ezen 1 fillér szemledij közös jövedelmét képezi a vágóhídi igazgatóval egyetemlegesen.

32. §.

Szalámi gyárosok, vagy nagyobb husfeldolgozó műhellyel bírók a vidékről behozott hust saját telepükre a vágóhid elkerülésével beszállíthatják, ha az 400 kilogrammnál több, de ily esetben kötelesek a vizsgáló állatorvost a vizsgálat megtartására azonnal felhívni és ily esetben az állatorvosi szemledij 1 fillérről 2 fillérré emelkedik.

33. §.

Aki a jelen szabályrendeletben foglalt határozmányok ellen vét, kihágást követ el és amennyiben cselekménye vagy mulasztása a fennálló törvények vagy miniszteri rendeletek által más módon büntettetni nem rendeltetik, 1 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, a pénzbüntetés behajthatatlansága esetén pedig egy—öt napig terjedhető elzárással sujtandó.

34. §.

A jelen szabályrendelet ellen vétők ügyében, amennyiben a fennálló törvények másként nem rendelkeznek, a m. kir. Belügyminiszterium által 1880. évi aug. 17-én 38,547. szám alatt kiadott körrendeletben meghatározott közigazgatási hatóságok illetékesek és pedig elsőfokulag a főkapitányság, másodfokulag a városi tanács és harmadfokulag a m. kir. Belügyminiszter.

35. §.

Jelen szabályrendelet a m. kir. Belügyminiszterium jóváhagyása után történendő kihirdetést követő negyedik napon lép életbe.

Szolgálati utasítás

Debreczen város köztérhidján alkalmazásban levő személyzet részére.

Általános határozatok.

A vágóhídi személyzet köteles a vágatókkal szemben udvariasan, de szigorúan és igazságosan viselkedni, a köztérhidat igénybe vevő egyénnel semmi körülmények között nem léphetnek üzleti összeköttetésbe, ugyszintén nem üzhetnek mellékfoglalkozást sem.

A vágóhídi személyzet.

A vágóhídi személyzet a következő:

I. A vágóhídi igazgató.

A vágóhídi igazgató, mint vezetője a köztérhidnak, az intézet első hivatalnoka és mint ilyen, a köztérhidon alkalmazásban álló többi személyzetnek közvetlen hivatali főnöke.

A) *Teendői, mint a köztérhid vezetőjének:*

1. átveszi, illetve aláírja a köztérhid összes levelezéseit;
2. rendelkezik a vágóhídi személyzet szolgálati beosztását illetőleg;
3. ellenőrzi úgy a külső szolgálatot, mint pedig az irodai teendőket és ezeknek mikénti ellátásáról intézkedik;
4. a vágókat és ezek embereit ellenőrzi az előirt szabályok és utasítások betartása tekintetében, a felmerülő szabálytalanságokat megtorolja;
5. az alkalmazottakat szabálytalanságokért megfedi, súlyosabb vétségökért pedig mindenkor bejelenti a város polgármesterének;
6. a személyzet és a vágók közt felmerülő surlódásoknál határozata dönt;
7. kisebb berendezéseket és javításokat, — amennyiben ezek a vágóhídi személyzet által elő, illetve helyre nem állíthatók — 50 korona erejéig saját hatáskörében rendeli meg, illetve eszközölteti és az erről szóló nyugtákat betérjeszti a tanácshoz;
8. gondoskodik a tűz- és egyéb biztonsági teendők ellátásáról;
9. az üzemhez feltétlen szükséges napszámókat felfogadja és az ellenőr által összeállított heti jegyzékben elszámolja;
10. naponként a vágási órák befejezése után a vágóhídi üzem összes ágazataira kiterjedő zárlatot csinál és az összesítő kimutatást havonként a városi tanácsnak betérjeszti;
11. a vágóhídi telep üzeméről és működéséről minden év február hó 15-ig jelentést, a leltári tárgyakról pedig kimutatást küld be a városi tanácshoz;
12. általában örökös afelett, hogy az állategészségügyi törvények és rendeletek, valamint a vágóhídi szabályrendeletben és a jelen szolgálati utasításban foglalt határozmányok, ugyszintén a tanácsi utasítások is pontosan végrehajtassanak;
13. a vágóhídi igazgató köteles a köztérhid üzemben léte alatt a köztérhidon tartózkodni és csak akkor távozhatik el onnan, hogyha ezáltal a vágóhídi üzem főnnakadást nem szenved;
14. a vágóhídi igazgató állatorvosi magánygyakorlatot nem folytathat.

B) *Teendői mint pénztárnoknak:*

1. kezeli a pénztárt;
2. havonként a pénz- és anyagkezelésről okmányolt naplókivonatokkal beszámol a városi tanácsnak;
3. előterjeszti a városi tanácshoz az évi zárszámadást.

C) *Teendői mint állatorvosnak:*

1. az állat- és husszemle teljesítése;
2. a mészárosok és hentesek, továbbá a hal-, vad- és szárnyaskereskedők üzleteit, a vidékről behozott húsokat a piacokon, valamint a szalámigyárosok és húsfeldolgozó műhellyel bírók helyiségeiben a húst és szalonnát vagy szerveket vizsgálja.

II. Az ellenőr (állatorvos).

Az ellenőr hivatalos helyettese a vágóhídi igazgatónak.

A) *Teendői mint irodavezetőnek és pénztári ellenőrnek:*

1. a köztérhid összes levelezéseiről és ügyiratiról iktatókönyvet és tárgymutatót vezet;
2. vezeti az állatnyilvántartási naplót;
3. jegyzéket vezet a napi vágásokról, az összes kényszervágásokról és elkobzásokról;
4. kiállítja a mérleg- és istállódíj-bárcákat, a vágóhídi igazgató utalványára alapján pedig a pároló, szabad-szék és egyéb díjbárcákat;
5. vezeti a pénztár- és anyagnaplókat;
6. összeállítja a napszámókat heti bérjegyzékét;
7. szerkeszti a napi és havi összesítő kimutatásokat, valamint az évi zárszámadást.

B) *Teendői mint gazdasági kezelőnek és vágóhídi felügyelőnek:*

1. vezeti a leltári könyvet;
2. a beszerzett takarmányművekről és a vágóhídi érkezett egyéb anyagokról jegyzéket vezet és ezek átvételét az igazgatóval egyetemben nyugtatja;
3. a leltári tárgyak fentartására, azok megóvására és megfelelő használatára gondot fordít, az ez ellen vétőket az igazgatónak fejlelenti;
4. ügyel arra, hogy a vágási sorrend és a kijelölt vágóhely betartassék, hogy az állatok ne kizoztassanak, hogy az előirt vágási eszközök használtassanak és hogy ezen eszközök azonnal megtisztítva, helyökre tétessenek;
5. ügyel arra, hogy az egészségesnek talált hús kellően lebélyegeztessék, a kifogásolt hús pedig kellően lebélyegezve, megfelelő helyre kerüljön;
6. a pacalmosóban a beosztást eszközli és felügyel, hogy az összes egészségi és tisztasági szabályok betartassanak.

C) *Teendői mint állatorvosnak:*

1. átveszi a felhajtási bejelentéseket és az állatokat vágásra csak akkor bocsátja, ha az azonosságukat az előmutatott marhalevel alapján megállapította, ezeket megvizsgálta és egészségesnek találta, a tulajdonos az összes díjakat lefizette és az erre vonatkozó nyugtákat „Levágatott” bélyegző rányomása által értéktelenítette;
2. az állatok levágása után teljesíti a husszemlét és a levágott állatok bőrnek lefejtését ellenőrizni tartozik;
3. általában örökös afelett, hogy az igazgató által kiadott rendeletek betartassanak, mely rendeleteknek is feltétlenül köteles magát alávetni;
4. az igazgató soros beosztása szerint a mészárosok és hentesek, továbbá a hal-, vad- és szárnyaskeres-

kedők üzleteit, a vidékről behozott husokat a piacokon, valamint a szalámigyárosok és husfeldolgozó műhellyel bírók helyiségeiben a húst, szalonnát és szerveket megvizsgálja;

5. az ellenőr állatorvosi magánygyakorlatot nem folytathat.

III. Segéd állatorvos

1. az állat- és husszemplét teljesíti;
2. irodai teendők végzésében segítségére van az igazgatónak és ellenőrnek;

3. az igazgató soros beosztása szerint a mészárosok és hentesek, továbbá a hal-, vad- és szárnyaskereskedők üzleteit, a vidékről behozott husokat a piacokon, valamint a szalámigyárosok és husfeldolgozó műhellyel bírók helyiségeiben a húst, szalonnát és szerveket megvizsgálja;

4. általában az igazgató rendeleteit és utasításait pontosan tartozik végrehajtani;

5. a segéd állatorvos magánygyakorlatot nem folytathat.

IV. Napidíjas állatorvos.

Mint ideiglenesen alkalmazott állatorvos munkakörét az igazgató határozza meg.

V. Irnok.

1. Vezeti a vágólajstromot;
2. irodai teendőkben segítségére van az igazgatónak és ellenőrnek.

VI. Gépész.

A vágóhídi gépész felügyelete és gondozása alatt van a vágóhid összes gépberendezése.

Különös kötelességei:

1. a kazánházat a legnagyobb rendben és tisztán tartani és az abba való belépést csak annak megengedni, aki erre a vágóhídi igazgatótól engedélyt nyert;

2. a neki átadott leltári tárgyakat rendben és használható állapotban tartani;

3. gondoskodik arról, hogy az üzemhez szükséges tárgyak és anyagok idejében beszereztesse;

4. valamennyi készüléket tiszta és munkaképes állapotban tartani;

5. valamennyi szerelést és javítást, amennyiben a szükséges szerszámok és berendezések megvannak, eszközli;

6. a kut, víz- és gőzvezetékek rendben és üzemképes állapotban való tartása és javítása és általában minden a lakatos- és gépésmunkák körébe tartozó és házilag elkészíthető javításokat tartozik végezni;

7. a szerelők, gépészek és fűtők részére kiadott utasítást feltétlenül betartani, illetve a fűtővel betartatni.

VII. A fűtő.

Kötelességét előírja az „Utasítás“ a kezelők és fűtők részére.

VIII. A kapus

1. gondoskodik a vágóhid kapuinak nyitása- és bezárásáról és belépési igazolvány nélkül senkit be nem ereszt a közbélyegző területére;

2. minden a telephez érkező állatot bejelenti az igazgatósági irodában és az állatnak a közbélyegzőhöz való bevezetését addig nem engedi meg, míg az igazgató vagy

helyettese a szabályszerű eljárások fogantatása után erre engedélyt nem adott;

3. eszközli az élő állatok lemészárlását, ha ezt valamelyik fél kívánja és előzőleg az igazgatósági irodában mázsárlási bárcát váltott. Minden egyes mázsárlás az általa vezetendő mérlegkönyvbe bejegyzendő, mely a közbélyegző napi üzem után az igazgatósági irodában bemutatandó;

4. gondoskodik az irodahelyiségek tisztántartásáról és fűtéséről, a napszamosok napi munkáját ellenőrzi.

IX. Csarnokszolgák.

Kötelességük arra ügyelni, hogy:

1. az állatok levágása a vágócsarnokban szolgálatot teljesítő állatorvos által megállapított sorrendben eszközöltessék;

2. beteg vagy betegnek látszó szervek vagy részek, a husszakértői vizsgálat meghiusítása céljából, a vágatók által el ne távolíttassanak;

3. az emberi élvezetre alkalmatlan vért a vágatók magukkal el ne vigyék;

4. a vágóhídi szerszámok és berendezési tárgyak szándékosan ne rongáltassanak és

5. a kifogásolt hus, szervek és részek a megfelelő helyre kerüljenek, illetőleg az ilyenek felvételére minden vágócsarnokban felállított tartányokba tétessenek;

6. a vágás befejezése után a használt szerszámok, berendezési tárgyak és a vágóhely a vágatók által szorgosan megtisztíttassanak és az előbb említettek a meghatározott helyökre vitessenek;

7. a víz, gőz és világítás ne pazaroltassék;

8. hogy az istállóba beállított állatok kellőképpen elláttassanak.

Kötelességük továbbá az állatorvosoknak a szakértői vizsgálat megejtésénél segédkezni, a hushélyegzést felügyelet mellett fogantatítani, a vágó- és hűtő csarnokokat hetenként egyszer, az igazgató által meghatározandó napon, gyökeresen kitisztítani, egyáltalán mindazon teendőket végezni, melyek ellátására az igazgató vagy helyettese utasítja.

X. Az éjjeli őr.

Az éjjeli őr a közbélyegző telep biztonságáról gondoskodik.

Szolgálatának megkezdési és befejezési időpontját az igazgató állapítja meg.

Ébersége kiterjed a vágótelep minden részére.

Kötelessége:

1. a beállított állatokra ügyelni és ezek között éjjel netalán mutatkozó feltűnő nyugtalanság esetén az illetékes csarnokszolgát felkölteni;

2. az összes ajtók bezárását ellenőrizni és ha valamely ajtót nyitva találja, erről az igazgatónak jelentést tesz;

3. személyesen meggyőződni arról, hogy a vízvezeték főcsöve be van-e zárva és nem maradt-e villanylámpa égve egyik vagy másik helyiségben.

Az éjjeli őr szolgálatának ellenőrzésére az ellenőrzőóra szolgál, mely az igazgató vagy helyettese által felülvizsgálendő.

Hushélyegzés.

A hus és szervek a szakértői vizsgálat eredményéhez, illetőleg az állat neméhez és korához képest különböző alakú bélyegző lenyomatokkal láttatnak el,

A bélyegző lenyomatok a különböző vágó állapotoknál tett mindkét oldalán az alant feltüntetett testrészekben és megnevezett szerveken alkalmazandók:

A) *Szarvasmarhákon (növendékmarhákon, bivalyokon, ojtott borjúkon), lovakon, szamarakon és öszvéreken:*

1. az utolsó bordától számított 3-ik bordaköznek megfelelőleg közvetlenül a gerincoszlop mellett a mellhártyára (a rostélyos tájékán),

2. a comb belső oldalára (felső),

3. a fartő hegyére,

4. az ágyék tájékra (hátszin),

5. a lapocka porcra (tarjavég),

6. a lapocka közepére,

7. a szegy elülső részére (szegytő),

8. a szegy hátsó részére (vékony szegy),

9. a nyelvre, tüdőre, májra, lépére és vesékre.

B) *Borjúkon:*

a hasfal alsó részén a hashártyára.

C) *Sertéseken:*

1. az utolsó bordától számított 3-ik bordaköznek megfelelőleg közvetlenül a gerincoszlop mellett a mellhártyára (hosszúkaraj),

2. a comb külső oldalára,

3. az ágyéktáj hátulsó végére (rövid karaj),

4. a 4-ik bordaközbe a szegycsont közelében,

5. az alkar külső oldalára,

6. a fejre, a felső állcsontnak megfelelőleg,

7. a nyelvre és tüdőkre.

D) *A juhokra és kecskékre:*

1. a hasfal alsó részén, kívül a bőr alatti kötőszövetre,

2. a comb belső felületén,

3. a lapockára,

4. a tüdőkre és májra.

E) *Báránnyokon és gödölyéken:*

a hasfal alsó részén a hashártyára.

A Debreczeni Első Takarékpénztár évi jelentése.

Évről-évre mindenkor meg szoktunk emlékezni a Debreczeni Első Takarékpénztár évi jelentéséről és mérlegéről, mert évek tapasztalata igazolja, hogy ezen, városunk legregibb pénzintézete gazdasági életünk hatalmas tényezőjévé nőtte ki magát. Tekintélye, vezető szerepe ugyiszólván alapításának első évétől származik és több mint hatvan esztendője olyan üzleti alapon halad, amely mindazok elismerését kivívta, akik a közgazdasági téren számottevő tényezők. Mert voltak idők, amidőn a pénzpiacon beálló drágaság folytán egyes pénzintézetek szintén magasabb kamatu és terhesebb lejáratu kölcsönöket nyújtották, a Debreczeni Első Takarékpénztár azonban mindig a nagyközönség érdekét nézte és a legválságosabb pénzügyi helyzetekben is a régi uton haladt és a legodaadóbb készséggel azon fáradozott, hogy a hitelre szoruló nagy közönség minden nagyobb teher nélkül használhassa hitelét. Egyszóval a vezetésben bölcs konzervativizmust látunk a Debreczeni Első Takarékpénztár pénzügyi politikája körül, egyben azonban azt is jóleső érzéssel tapasztaljuk, hogy a modern haladás minden emeltyűjét beviszi működési körébe. Elüljár a jótékonyság terén, most ujabban hatalmas arányokban építendő palotájával hozzájárul legfőbb utcáink szépítéséhez, egyszóval az öntudatos munka jegyében dolgozik és épen ezen okból bírja változatlanul és rendületlenül a nagy közönség bizalmát. Vezetése, igazgatása a legjobb kezekben van, mert vezetői nemcsak ügyes és gazdasági életet fellendítő pénzügyi politikát folytatnak, hanem érző, a közszükségletet felismerő és méltányló szívvvel is bírnak.

Ezeknek előre bocsátása után a következőkben ismertetjük a Debreczeni Első Takarékpénztárnak az 1909. évről kiadott üzleti jelentését.

Tisztelt Közgyűlés!

Általános közgazdasági helyzetünk a lefolyt 1909-ik évben, a korábbi válságos évekhez viszonyítva, javulást és zavartalan fejlődést mutat. E fejlődés lehetőségét hathatósan elősegítette az a körülmény, hogy jegybankunk normális kamat-feltételeit — még áldozatok árán is — az egész éven át fentartotta s a külföldi pénzpiacok részéről szintén kedvező ajánlatokkal találkozunk. De míg nagyobb pénzintézeteink zárószámadataiból egyfelől az tűnik ki, hogy a nyugodtabb mederben folyó gazdasági élet előnyeit üzletágaik fejlesztésére kihasználhatták, másfelől az is megállapítható, hogy az előző évekénél jóval olcsóbb kihitelezési lehetőségek a jövedelmezőségben várt kedvezőbb alakulást még fokozott üzleti tevékenység mellett sem eredményezhették.

Fontosabb üzletágainknál nekünk is számottevő izmosodásról van alkalmunk beszámolni, ami egyoldalról fokmérője kifejtett működésünk folyton terjeszkedő arányainak, más oldalról pedig öröndetes bizonyítéka annak, hogy azt az értékes bizalmat, amelyet intézetünk a nagy közönség részéről már oly rég idő óta élvez, a múlt évben is sikerült megtartani, sőt erősíteni is.

Takarék-betét állományunk egymillió koronányi emelkedését, tekintve a piacunkon e téren kifejlődött igen erős versenyt, jelenlékeny kamatteher mellett érhettünk el. Mindig fontos kötelességünknek ismertük azonban, hogy betevőink bizalmát megfelelő kamathozam biztosításával szilárdítsuk.

Váltótárcánk egyenlege az 1908. évi 15.125.778 K-val szemben 16.289.849 K-ban szerepel. Megnyugvással jelenthetjük ki, hogy ezen igen számottevő vagyontételünk úgy fedezet, mint realizálási lehetőség tekintetében a legszigorubb bírálatot kiállja.

Jelzálog-üzletünk állományát a szokatlanul erős visszafizetések dacára sikerült 1.338.172 korona folyósítás révén 293.000 koronával növelni. Zálogleveles kölcsönjeinknél megemlítjük, hogy ezek 2.773.065 K 68 fill. összegének fedezetét 8.937.486 K becsértékű jelzálogok képezik s hátralékos annuitások címén 45.894 K 42 fillérrel állunk szemben, ami igen kedvező jelenségnek mondható. Forgalmomban levő 4¹/₂%-os zálogleveleink a múlt évi kisorsoolás folytán 886.400 koronában szerepelnek.

Folyószámla követeléseink mérlegbe állított egyenlege emelkedést nem mutat, mivel ezen üzletágunk fejlesztését mérlegadataink egészséges aránya szempontjából nem tartottuk szükségesnek.

Értékpapír-állományunk a legszigorubb elvek szerint felvett értékelés mellett is 42.554 korona 20 fillérrel növelte árkülönözeti tartalékunkat; jövedelem tekintetében pedig 5641 K 70 fillérrel multa felül a tavalyit. Az Elesdi Erdőipar- és a Debreczeni Faipar-vállalatokba fektetett 200.000 és 10.000 K tőkénk osztalékjövödelmet ezideig még nem hozott.

Ingatlanaink értékében jelentékeny változás történt és pedig azáltal, hogy követelésünk biztosítása érdekében árverésen két nagyobb birtokot megvásároltunk. E birtokok egyikét a folyó 1910-ik évben némi haszonnal már értékesítettük, a Kende-féle levelekmagyi 1150 kat. holdnyi másik birtokot pedig hosszabb időre hasznóberbe adtuk azzal a reménnyel, hogy rendszeres gazdálkodási kezelés annak értékét kellőleg megjavítja. A nádudvar-eperjeshalmi parcellázásból eredő jelzálogos kölcsönök rendes menetét három éven át ismétlődő elemi csapások megzavarták, úgy, hogy legujabban indítatva éreztük magunkat arra, hogy a földek megjavítása céljából vízvédelmi művek létesítését eszközöljük ki. Ezen létesítmények hasznos eredményét bizalommal várjuk, de érdekeink szem előtt tartása mellett általános közgazdasági tekintetektől is feladatunknak tartjuk, hogy a kiszagddák birtokszerzési törekvéseinél előforduló időközi nehézségeket körültekintő, óvatos támogatással igyekezzünk elhárítani.

Vállalkozási üzletekbe fektetett tőkénk a múlt évben is kellőleg érvényesültek. Az avasujfalusi erdővállalat iparvasutja az év végén elkészült, úgy, hogy értékes faanyagát most már akadály nélkül forgalomba hozhatja. Nincs okunk kételkedni benne, hogy ezen üzlet a legsimább lefolyásu leendő s jövedelmezőség tekintetében várakozásunkat kielégíti. — A szilágy-megyei erdőségbe fektetett nagyobb tőkénk jórészen a múlt év végén már visszafolyt, úgy, hogy ezen üzlettel néhány hónap múlva teljesen leszámolhatunk.

Bejelentjük, hogy a múlt évi október 24-iki rendkívüli közgyűlésünk jóváhagyása folytán elrendelt nagyobb-szabású építkezésünk előkészítő munkálatait csaknem teljesen befejeztük. A különféle munkanemek árlejtés útján előnyösen és legnagyobb-részt helybeli iparosokra bízván, ezen igen értékes telkünk célszerű kihasználása ma már biztosítva van, miután az alagsori vendéglőre, a bolthelyiségekre és az első emelet összes lakrészeire előnyös szerződéseket sikerült kötünk. A második és harmadik emelet megfelelő értékesítése nehézségeket nem fog okozni.

Áttérve eredmény-számlánk ismertetésére, jelentjük, hogy az 1909. év tiszta haszoneredménye — mindamellett, hogy teljesen normálisnak mondható — 88,929 korona 33 fillér csökkenést mutat az előző évihez képest. Kimutatásainkból számszerűleg látható, hogy követeléseinkből csak a legminimálisabb összeget kellett mint tényleges veszteséget leírni, de megállapítható az is, miszerint eredményünk csökkenését az a körülmény idézte elő, hogy kamajövedelmeinket, az állandóan olcsó pénzviszonyok kényszerítő hatása alatt, még erősebb üzleti tevékenység mellett sem lehetett fejlesztenünk, míg betéti kamatokban és adókban jóval nagyobb összegeket kellett elfizetnünk.

Amidőn arra kérjük a t. közgyűlést, hogy követelésünkből 4862 korona leírását méltóztassék jóváhagyni, jelentjük, hogy az 1909. évi tiszta haszon 708,403 K 26 fillért tett ki.

Fájdalmas érzéssel emlékezünk meg itt Novelli Ede urnak, társaságunk volt igazgatósági tagjának a múlt év május hónapjában történt elhunytáról. Hosszu életének nagyrésztét a legteljesebb odaadással szentelte az intézetünknek, részint mint felügyelő-bizottsági, részint mint igazgatósági tag s kegyeletes kötelességet teljesített, ha érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítésére t. közgyűlésünket felkérjük.

Amidőn még bejelentjük, hogy a múlt évi rendes közgyűlésünkön igazgatóságunkba Kardos László, helybeli nagykereskedő lett beválasztva, kérjük a t. közgyűlést, hogy részünkre az 1909. évre vonatkozó felmentvényt megadni kegyeskedjék.

Tárgysorozatunk 4. és 5. pontja szerint kérjük két évre 2 igazgatósági és három évre 5 felügyelő-bizottsági tag megválasztását, maradván

Debreczen, 1910 február 11.

teljes tisztelettel

az igazgatóság.

Mérleg. 1909 december 31-én. Vagyon. Ingatlanok értéke 1.431,454 K 48 f.; leszámított váltók 16.284,081 K 34 f.; jelzálogos kölcsön 12.125,178 K 31 f.; lombard előlegek 40,850 K 90 f.; értékpapírok és záloglevelek biztosítéki alapjának értékpapirjai 5.026,367 K; folyószámla adósok 8.590,991 K 59 f.; adósok 373,741 K 87 f.; építkezés 30,765 K 01 f.; hátralékos kamatok és lakberek 178,685 K 79 f.; pénzkészlet 134,492 K 07 fillér. — Teher. Részvénytőke 6000 drb (à 500 kor.) 3.000,000 K; tartaléktőke, záloglevél biztosítási alap, értékpapírok árkülönbözeti tartalékalapja, ingatlanok értékcsökkenési tartalékalapja 6.467,249 K 03 f.; nyugdíjalap 500,000 korona. — Betétek könyvecskékre, folyószámlákra, csekkszámokra 20.126,066 K 19 f.; visszleszámitott váltók és bankelőlegek 8.782,871 K 62 f.; átruházott kölcsönök 3.550,149 K 59 f.; közművelődési alapítvány 36,231 K 25 f.; szeretetházi alapítvány 10,000 K; forgalomban levő 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelek 886,400 K; követelők 433,325 K 58 f.; átmeneti tételek 280,448 K 27 f. — **Nyereség.** Át hozat 1908. évről 36,363 K 57 f.; a folyó 1909-ik évben 708,403 K 26 f.; összesen 744,766 K 83 f.

A patronázs-egyesület alakuló közgyűlése.

Az embermentő munkának egy hatalmasnak és áldásosnak ígérkező tényezője nyert életet e hónap 24-én városunkban. Megalakult a patronázs egyesület, melynek embermentő célját lapunk egyik cikkelyében ismertetjük. Az alakuló közgyűlésen megjelent városunk társadalmának színe-java és egyakarattal megalakította az egyesületet.

Az alakuló közgyűlést *Kulin Imre*, a debreczeni kir. törvényszék elnöke nyitotta meg, tömör szavakkal ismertette az egyesület célját és a megalakulás szükségességét. A tetszéssel fogadott megnyitó után elnök a jegyzőkönyv vezetésére Csiky Lajos akadémiai tanárt, a patronázs-egyesület bővebb ismertetésére pedig Horváth Endre dr. miniszteri titkárt, az igazságügyminiszteriumi kiküldöttet kérte fel, ki hosszabb előadásban ismertette a fiatal bűnösök megjavítására irányuló törekvéseket és a társadalom nagy emberszerető feladatát a bűnbeesett és megtévedt szerencsétlen fiatal bűnösök megmentésére. Majd Gáthy Bálint dr. királyi ügyész emelkedett szólásra. Alig mondott el néhány szót, már is feszült figyelemmel fordult felé az egybegyűlt illusztris társaság érdeklődése. És méltán, mert városunk közgyűlési termében

évek óta nem hangzott el olyan tartalmas, eszmékben gazdag, az elmét meggyőző és szívet cselekvésre készítő beszéd, mint a királyi ügyészé. Lelki gyönyörűséggel hallgattuk és mikor bevezette, a szemekben könnyek ragyogtak és az elismerés éljenzésben és tapsban nyilatkozott meg.

A gyönyörű beszéd után az elnök a patronázs-egyesület megalakultnak jelentette ki és megalakult az előkészítő bizottság a következő urakból. Elnök: Kulin Imre, tagok: Erőss Lajos ref. püspök, Gróh Ferenc prépost-kanonok, róm. kath. plébános, Materny Lajos ág. ev. főesperes, Csiky Lajos és Tóth Lajos dr. akadémiai tanárok, Kovács József polgármester, Aczél Géza főmérnök, Kenézy Gyula dr. igazgató tanár, főorvos és Balkányi Miklós dr. izraelita hitközségi elnök.

Ezzel az alakuló közgyűlés az elnök elttetésével véget ért.

Örömmel jegyezzük fel, hogy az aláírási ivatek már a közgyűlés folyamán igen sokan aláírták, úgy, hogy a patronázs egyesület gazdag lesz tagokban.

Hirek.

— **Főispánbeiktató közgyűlés.** Városunk tanácsa már megállapította a március 3-iki közgyűlés sorrendjét. A beiktató közgyűlés a mondott napon délelőtt 11 órakor kezdődik, melyet a polgármester nyit meg. A megnyitás után Vecsey Imre főjegyző fogja felolvasni a kinevezési okiratot, majd egy köldöttség meghívja a kinevezett főispánt az eskü letételére. A eskümintá felolvasása és az eskütétel után Kovács József polgármester üdvözlö az új főispánt, ki válaszolni fog az üdvözlésre. Ezzel a közgyűlés véget ér és a főispán a polgármester fogadó szobájában fogadja a különböző tisztelgő köldöttségeket.

A polgármesteri hivatal felkéri a hatóságokat és testületeket, melyek köldöttséggel óhajtanak a főispánt üdvözölni, hogy ezen szándékukat március 2-áig a polgármesternél jelentsék be. A köldöttségek tisztelgésének sorrendjét a polgármester állapítja meg és a sorrend a közgyűlés napján ki lesz függesztve a polgármesteri szoba ajtajára.

A beiktatási ünnepek után délután 2 órakor diszebed lesz az Arany Bika disztermében. Ebéd-jegyek válthatók Szabó Elek polgármesteri titkárnál a hivatalos órák alatt.

— **Köldöttség a polgármesternél.** A héten a református főiskola köldöttsége járt városunk polgármesterénél, hogy jóakaratu támogatásába ajánlják a főiskolai tanulók részére szervezendő internátust. A köldöttségben részt vettek *Erdős József dr.*, *Jászai Viktor dr.* és *Pápay József dr.* főiskolai tanárok. A polgármester szívesen fogadta a köldöttséget és biztosította az urakat, hogy úgy a maga, mint a város részéről a legmelegebb szeretettel fogja támogatni a kérelmet.

— **A Csokonai-kör február hó 26-án azaz ma d. u. 5 órakor a Royal-szálló nagytermében felolvasó ülést tart az alábbi műsorról: 1. Oszttyák földön. Uti emlékek. Vetített képek kíséretében előadja Pápay József, a M. T. Akadémia lev. tagja, a Csokonai-kör választm. tagja. 2. Bosszu. Oszttyák hősei ének, irta és felolvassa Zemplény Árpád, a Petőfi társaság tagja. — A Csokonai-kör mai felolvasó ülése alkalmából irodalmi vacsorát rendez a közreműködők: Pápay József, a M. T. Akadémiai tagja és Zemplény Árpád, a Petőfi társaság tagja tiszteletére. A társas vacsora, amely a kör elnöksége a választmányi és rendes tagokat ez uton is meghívja, a Royal külön éttermében, étlap szerint lesz és este 8 órakor kezdődik.**

— **Jóváhagyás.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése az aradi vesztőhely megváltására 500 és Horváth Mihály történetíró emléksobrára 100 koronát szavazott meg. A belügyminiszter ezen közgyűlési határozatokat jóváhagyta.

— **Uj fuvarlevelek.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a most forgalomban levő vasuti fuvarlevelek csak 1910 december 31-ig érvényesek, mert ezentul új fuvarlevelek jönnek forgalomba.

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** A város központi választmány határozata alapján a tanács ki nyomatta 200 példányban az összes debreczeni képviselőválasztók névjegyzékét. Miután az új választások a küszöbön vannak, a névjegyzékek igen kapósak. A teljes névjegyzék ára 12 korona, közigazgatási kerületenkint 2 korona. Az összes választók száma 7065, tehát a névjegyzék igen jó cím- és lakásjegyzék is. Az I. választókerületben a választók száma 1925, a Csapón 945, a Péterfián 981, a II. választókerületben 2083, a Piacon 1924, a Hatvan utcán 879; a III. választókerületben 2336. a Kossuth-utcán 985, a Varga-utcán 1351. A névjegyzékek kaphatók a városi nyomda üzletében.

— **Lovak vizsgálata.** Felhívás a gazdaközönséghez. A tavaszi haszonállatvizsgálat tárgyában kiadott földmivelségi miniszteri rendelet értelmében az egész polgári lóállomány darabonként megvizsgálandó lévén, felhívom az összes állatbirtokosokat, hogy lovaikat az alábbi beosztás szerint s kitűzött helyekre és időre, a vizsgálat foganatosítása végett, pontosan elővezetessék. Március 3 és 4. napján délelőtt 6—12 óráig a baromvásártérre elővezetendő: a város belsősége, ehhez tartozó kertségek az ondódi újföldek; továbbá a IV. állategészségügyi körzet t. i. a füzesabonyi, abonyi vasutól a Pallagig; ugyszintén az ezen körzethez tartozó Újföldek és Kis-Macs. Március 5-én a „Pipagödörnél“ délelőtt 7—12 óráig elővezetendő: Kösélyszege, Vajdalahos, Nagy- és Kis-Álomzug, Nagy- és Kis-Elep. Március 5-én Kadarcsnál délelőtt 7—12 óráig Nagy- és Kishegyes, Cuca. Március 9-én a két Ohat és Mátá a helyszínen lesz megvizsgálandó. Március 9-én a III. állategészségügyi körzetből a Fái-, Percec-, Kádár, Veréb- és Péterfiái-dülők 7—12 óráig a Látóképnél. Március 10-én a III. állategészségügyi körzetből a Vedres-, Piac-, Gáll-dülők és az Ebesnek a vasutól északra fekvő része, a szoboszlói uton kifelé, a 2. utkaparó háznál d. e. 7—12 óráig. Március 10-én: Nagycsere az uri háznál d. e. 7—11 óráig; d. u. 12—5 óráig az egész Haláp a csárdánál. Március 11-én, Pallag és a IV. állategészségügyi körzethez tartozó újföldek d. e. 7—12 óráig Apafáján, a Csapó-utcai csordaföld szegleténél. Március 11-én: Fancsika, Bánk, Veker és Pac d. e. 7—12 óráig Barcza csőszháznál. Március 12-én: a szatmári vasutól a létai vasutig terjedő VIII. állategészségügyi körzet és a IX. állategészségügyi körzethez tartozó egész Kisszepes d. e. 7—12 óráig a Bégánynál. Március 12-én a Nagyszepes és Ebesnek a Jámbor dülőtől keletre eső része d. e. 6—12 óráig a szováti uton a Vecsey-föld végénél. Azon állatbirtokosok, akik állataikat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezeteni nem kívánják, kötelesek ebbeli szándékukat a mezőrendőrkapitányságnál a vizsgálat megkezdése előtt bejelenteni és állataikat saját költségükre a m. kir. állatorvossal 8 napon belül külön megvizsgáltatni, kötelesek gondoskodni a fenti rendelet értelmében, hogy az állatok elővezetésénél kellő ember legyen az állatorvos segítségére. Debreczen, 1910. február havában. Dr. Tóth Mihály, mezőrendőrkapitány.

Szerkesztői üzenetek.

B. S. Helyben. Nem ismerjük az ügyet és így felvilágosítással sem szolgálhatunk.

S. F. Győr. A pályázat a kérdéses állásra még nincs meghirdetve. Az elismerő sorokat köszönöm.

M. M. Hódmezővásárhely. Levél megy.

Dr. P. K. Helyben. Haynau és Bach sohasem voltak Debreczen diszpolgárai Nevük seholsem fordul elő a polgárok könyvében. Ellenben diszpolgárai voltak a városnak, részben most is azok: Ifj. báró Eötvös Ignác, gróf Vay Ábrahám, báró Vay Miklós, Semsey Jób, Beöthy Ödön, tusnádi Pálffy József, báró Vecsey Miklós, gróf Károlyi György, Detrich Miklós, Deák Ferenc, gróf Széchenyi István, gróf Grüne Károly, báró Kempen János, báró Kekner Fridrik, báró Baumgarten András, gróf Zichy Ármin, báró Reichenstein Ferenc, báró Hauer István, Csóta János, Hieronymi Károly, Thaly Kálmán, Simonffy Imre.

155.—2738/1910. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhirrre teszi, hogy a f. év március hó 1-ső napján, azaz kedden d. e. 9 órakor a városháza nagy tanácstermében árverés fog tartatni az alábbi helyiségek bérbeadására:

1. A Piac-utca 12 sz. u. n. Stenczinger-féle házban egy bolthelyiség 1910. évi május hó 1-től — 1911. évi április hó 30-ig terjedő egy évre, — kikiáltási ár: 800 korona.

2. Az ugyanazon házban levő udvari raktárhelyiség az 1910. évi május hó 1-től 1 évre, kikiáltási ár: 276 korona.

Árverelni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át, az árverelő bizottságnál készpénzben letenni tartoznak.

Az árverési a feltételek számvevősnél a hivatalos órák alatt (8-tól—1-ig) megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1910. évi február hó 21-ik napján tartott üléséből.

A városi tanács.

483.
1910. eln.

Debreczen sz. kir. város Polgármesterétől.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál az 1910. év első felében esetleg előre láthatólag két gyaloghajdui, 1 lovasrendőri, 5. gyalogrendőri, 1 mezőrendőri és 2 erdőőri állás fog megüresedni.

A gyaloghajdui állás 480 korona évi fizetéssel, 80 korona laktérrel, a lovasrendőri állás 900 korona évi fizetéssel; 80 korona laktérrel; a gyalogrendőri állás 600 korona évi fizetéssel, 80 korona laktérrel; a mezőrendőri állás 600 korona évi fizetéssel és 80 korona laktérrel és az erdőőri állás 500 korona évi fizetéssel van egybekötve. Azon kívül ezen állások viselői téli és nyári egyenruhával is ellátatnak. A mezőrendőrök kötelesek egy lovat saját költségükön beszerezni és tartani.

Az erdőőrök szintén kötelesek egy lovat tartani, de fizetésükön felül még természetben lakást is élveznek és négy katasztrális hold földet is kapnak használatra.

Ezen állások az 1873. évi II. t. c. 4. §-ának rendelkezéséhez képest fele részben igényjogosultsággal bíró altisztek részére vannak fentartva.

Felhívom ennél fogva mindazokat az igazolmányos altiszteket, kik ezen esetleg megüresedő állásokat elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket a polgármesteri hivatalban és pedig a közszolgálatban állók felettes hatóságaik útján, mások pedig személyesen vagy postai uton adják be.

Debreczen, 1910 február 14.

Kovács József s. k.,
polgármester.